

Stankovské zvesti

Obecné noviny pre Stankovany a Rojkov www.stankovany.sk/zvesti

Práca na príprave IBV sa vyplatila

Za uplynulé tri roky aktuálneho volebného obdobia v Stankovanoch významne pokročili, čo sa týka prípravy podmienok pre výstavbu IBV-čky, ktorá má svoje miesto pred dedinou.

Sú to 2 hektáre stavebných pozemkov, ktoré sú už pripravené na výstavbu. Obec tu plánuje mať 19 rodinných domov, dve bytovky a zariadenie pre seniorov. Vedenie obce predpokladá, že po realizácii väčšiny domov a bytov narastie počet obyvateľov zhruba o 150 ľudí. Informoval o tom starosta obce JUDr. Vladimír Urban PhD.

Ako pokračuje príprava na IBV v obci?

V októbri minulého roka sa nám podarilo získať územné rozhodnutie, čiže predmetné územie je už určené na zastavanie, máme ho zaradené do intravilánu, teda zastavanej časti obce. Som rád, že sa to podarilo a po takmer ročnom vybavovaní rôznych vyjadrení dotknutých orgánov a organizácií, som si konečne vydýchol. Že sa v danej lokalite niečo deje, vidno aj z toho, že Okresný úrad Ružomberok posunul značku vstupu do obce na miesto, kde by mala IBV začínať. Územie je už aj rozparcelované, geometrický plán zavkladovaný. Vidno, ako sú pozemky uspo-

riadané, kde budú postavené domy, umiestnenie bytoviek, vedenie komunikácie. Ďalej sme získali aj rozhodnutie z Okresného úradu Ružomberok - odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, tzv. bilanciú skrývky, čo je povolenie na stiahnutie ornice pod miestnu komunikáciu. Dáme cestu do leta vytýčiť geodetovi a stiahneme ornici, ktorú ľuďom budeme ponúkať na rekultiváciu záhrad, alebo iných poľnohospodárskych pozemkov. Táto ornica sa musí nejako zhodnotiť. Následne komunikáciu spevníme.

Kolko domov, prípadne bytoviek bude postavených?

Vyčlenili sme priestor, kde počítame s výstavbou 19 rodinných domov, zariadením pre seniorov a s dvoma, pravdepodobne 16 bytovými bytovkami. Územné konanie máme síce úspešne za sebou, ale treba získať stavebné povolenia na miestnu komunikáciu, na kanalizáciu, na vodovod na verejné osvetlenie, posilnenie trafostanice a preložku kábla. Ďalším štádiom sú teda stavebné konania na uvedené stavebné objekty. Zámerne hovorím v množnom čísle, lebo nebude len jedno stavebné konanie ale hneď šesť. Toľko je totiž stavebných objektov, ktorých

realizácia predchádza samotnej výstavbe bytov a domov. Hneď v januári tohto roka som zadal odborne spôsobilým projektantom spracovanie projektových dokumentácií, ktoré budú okrem vyjadrovačiek dotknutých orgánov a organizácií podkladom na začatie stavebných konaní, ktorých výsledkom bude získanie stavebných povolení na uvedené stavby resp. na jednotlivé inžinierske siete. Teda stavebných konaní a stavebných povolení bude viac, keďže je tu viac stavebných objektov. Ako som už spomenul, je to miestna komunikácia, verejné osvetlenie, vodovod a kanalizácia. Po získaní stavebných povolení sa dáme aj do ich realizácie. S elektrikármi je iný postup, SSD a.s. si vymedzila, že na svoje objekty si bude samostatne robiť územné a stavebné konanie. Spísali sme s nimi preto tzv. developerskú zmluvu a územné konanie začne podľa ich vyjadrenia

v druhej polovici tohto roka. Čo sa týka elektrikárov, tu sa jedná o dva stavebné objekty, preložku kábla VN a posilnenie trafostanice, lebo súčasná trafostanica na začiatku obce, by kapacitne po výstavbe pre celú obec nevyhovovala.

Aká bude cena pozemkov?

Zatiaľ nevieme, aká bude cena chystaných stavebných pozemkov, lebo nemôžeme urobiť kalkuláciu celkových nákladov, keďže do nej ešte budeme musieť premietnuť cenu za zhotovenie jednotlivých inžinierskych sietí. Podľa môjho názoru, je ľuďom vhodné predať kompletne pripravené pozemky so všetkými inžinierskymi sieťami, ako by si mal každý samostatne neťahal siete na vlastnú päsť. Chceme záujemcom o výstavbu rodinných domov predať skutočné stavebné pozemky, nie kus lúky.

text: Vladimír Urban

Redakcia Stankovských zvestí Vám praje pokojné prežitie veľkonočných sviatkov

S úsmevom to ide ľahšie...

Príde malá Anička domov zo školy a otec sa jej pýta.

„Čo bolo v škole?“

„Ale nič, len som dostala štvorku zo zemepisu - nemohla som nájsť Aljašku...“

„A nenechala si si ju v izbe?“

Rozprávajú sa dvaja požiarníci:

- Tak čo, ako stráviš veľkonočné sviatky? Čo si pripravuješ?

- No čo... Manželku nechám tak a na svokru si požičiam vodné delo.

Prečo sa blondínky tešia na Veľkú noc?

Lebo nešibe len im.

V čínskej reštaurácii si pán

objedná zajaca na smotane a keď mu čašník priniesol porciu, pýta sa ho:

- Prosím vás, je ten zajac čerstvý?

- To určite, ešte dnes ráno chytil myši!

Príjde starček na nádraží k pokladni a hovorí pokladničke:

- Prosím si jeden lístok.

- A kde ho chcete?

On natiahne ruku a povie:

- Sem do ruky.

Viete, čo musíte urobiť, keď stretnete hladného medveďa v Tatrách?

Nemusíte robiť nič, medveď urobí všetko za vás.

Obsah

Čo nájdete v Stankovských zvestiach

Zrekonštruované mosty 3

Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice 5

Príbeh Dorotky 6

Jednota dôchodcov funguje už 15 rokov 8

Osobný bankrot 9

Vysporiadanie ciest 10

Karneval na ľade 12

Rekonštrukcia has. zbrojnice s.5

Príbeh Dorotky s.6

Karneval na ľade s.12

DLHOROČNÉ
SKÚSENOSTI

0904 956 333
0903 198 029

WALD TOUR, cestovná agentúra
Prevádzka: administratívna budova JASED s.r.o.
03811 Jasenská dolina
www.waldtour.sk

f Waldtour, Cestovná Agentúra i waldtourmt

Spoločenská kronika

Narodili sa:

Michal Dubovec (12.1.2022)

Vanesa Marošová (27.1.2022)

Casey Catherine Majerová
(2.2.2022)

Vladimír Matloň (72 r.)

Úmrtia:

Eugen Lacko (71 r.)

Redakcia

Stankovské zvesti
Obecné noviny pre Stankovany
a Rojkov

www.stankovany.sk/zvesti
štvrtročník - šírený bezplatne
Číslo 1, ročník XV.,
apríl 2022
náklad: 400 ks

EV 3939/09
ISSN 1339-1984

Vydavateľ:
Obecný úrad Stankovany
Stankovany 133, 034 92,
IČO: 00 315 761

Stankovské zvesti

šéfredaktorka:

Mgr. Stanislava Bruk

zástupca šéfredaktorky:

Ing. Adam Bruk

redakcia: Mgr. Miroslava Ivanová
Polohová, JUDr. Peter Malcho, Mgr.
Pavol Škuta, Ing. Katarína Tatárová
grafická úprava a sadzba textu:

Ing. Adam Bruk

spolupracovali: Ing. Slávka
Belková

tlačiareň: Vrábek, Dolný Kubín

kontakt na redakciu:

stankovskezvesti@gmail.com

Texty neprešli jazykovou úpravou. Redakcia si vyhradzuje právo na apretáciu rukopisov a ich neuvverejnenie.

UZÁVIERKA BUDÚCEHO ČÍSLA: 25.5.2022

Prosíme autorov textov, aby tento termín dodržali

Obecné zastupiteľstvo v Stankovanoch

Vyberáme z prvého zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Stankovany konaného dňa 1.2.2022

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Stankovany otvoril a viedol zástupca starostu obce Ing. Peter Tomáš, ktorý privítal všetkých prítomných. Obecné zastupiteľstvo sa zišlo v počte 6 poslancov z celkového počtu 9 poslancov, takže OZ bolo uznášaniaschopné. Ospravedlnil poslancov Mgr. Miroslavu Polohovú Ivanovú, Mgr. Petra Lacka, Jána Chomista.

Zástupca starostu obce odovzdal slovo Márii Tatárovej, ekonómke spoločnosti Obecné lesy Stankovany, s.r.o., ktorá informovala poslancov o aktuálnej finančnej situácii v tejto spoločnosti.

Ing. Filip Glemba predniesol správu Dozorej rady OLS s.r.o.

Správy o Lesohospodárskej činnosti predniesol konateľ a lesný hospodár spoločnosti Obecné lesy Stankovany, s.r.o.. Konateľ informoval o spracovaní kalamitnej situácie spolu s ťažbou dreva v Strakove pri hlavnej ceste s čím bude súvisieť odstávka cesty medzi Kralovanmi a Ľubochňou v oboch smeroch na 5-7 dní. Zatiaľ je to v riešení, nie je ešte známy presný termín realizácie, nakoľko sa k tomu musí vyjadriť Správa ciest, Polícia a pod.

Konateľ spoločnosti Obecné lesy Stankovany, s.r.o. informoval o tom, že nájomná zmluva je pre spoločnosť OL nevýhodná, pri určitých podmienkach sa ale vie s obcou Stankovany dohodnúť na pokračovaní prenájmu traktora a jeho využívania naďalej. Bolo by potrebné, aby sa upravila cena za motohodinu na 27,-/hod./mo-

tohodina bez DPH a dokúpilo sa vybavenie ako zametač a jednoosá vlečka. Vlečka kt. je teraz k traktorom je dvojosá a je problém s ňou jazdiť. Bolo by dobre ak by sa predala, resp. vymenila za jednoosú.

Konateľ Obecných lesov Stankovany, s.r.o. informoval o tom, že by chceli vykonať zmenu druhu pozemku CKN 4417 z lesného pozemku na trvalé trávnaté porasty. Boli zisťovať so starostom obce na Okresnom úrade kedy a prečo došlo k zmene kategórie pozemku. Je pravdepodobné že zmena na TTP na Okresnom úrade to neprejde, lebo je to viac ako z polovice zarastené, ale v prípade že to ostane ako lesný pozemok tak OL starostlivosť o pozemok bude stáť spoločnosť cca. 30.000,- EUR a budú ho musieť max. do 2 rokov zalesniť.

Konateľ Obecných lesov Stankovany, s.r.o. informoval o vozidle Mazda B2500, ktoré je vo vlastníctve a využívajú ho OL, ak má záujem obec o jeho využitie, môže im ho spoločnosť OL bezodplatne prenajať resp. darovať. Ing. Peter Tomáš uviedol, že vozidlo sa môže ešte využiť na VPP, technický stav je taký, že ešte možno 2 roky vydrží, STK by mala byť vykonaná ešte teraz, pri pokazení auto už len zošrotovať. Spotreba je cca. 10-13 l, je potrebné zaplatiť cestnú daň 200,- EUR, poisťka 150,- EUR, opravy. OZ obce Stankovany súhlasilo.

Návrh na zmenu zakladateľskej listiny predniesol JUDr. Peter Malcho, nakoľko je v nej uvedené že Dozorná rada spoločnosti OL preberá všetky záväzky a rozhoduje o všetkých záležitostiach, čo je sporné nakoľko je fakultatívny orgán. Konateľ OL, uviedol že o uvedenom vedú a budú to upravo-

vať pri najbližšej zmene.

Zástupca starostu obce umožnil poslancom diskutovať ku každému bodu programu. Belko B. sa informoval, ako je to s čistením chodníkov a odhŕňaním chodníkov v Rojkove, a s kúpou novej snežnej frézy. Ing. Tomáš uviedol, že zistia podmienky možnosti zriadenia sociálneho podniku z dôvodu personálneho posilnenia pracovníkov starajúcich sa o údržbu obce a obecného majetku.

JUDr. Malcho požiadal o vypracovanie súhrnnej správy o počte vývozov TKO, sumy, tonáže TKO aj koľko sa vybralo od občanov zo za posledné 2 roky. Ing. Tomáš prezistí možnosť vývozu kartónových obalov do MONDI nakoľko je tam nová linka práve zameraná na zhodnocovanie zberového papiera a kartónových obalov.

Vyberáme z druhého zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Stankovany konaného dňa 7.3.2022

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Stankovany otvoril o 17:00 hod. a viedol starosta obce JUDr. Vladimír Urban, PhD., ktorý privítal všetkých prítomných. Obecné zastupiteľstvo sa zišlo v počte 7 poslancov z celkového počtu 9 poslancov, takže OZ bolo uznášaniaschopné. Ospravedlnil poslanca Mgr. Peter Lacko.

Starosta obce odovzdal slovo konateľovi Obecných lesov, aby oboznámil poslancov s cenovými ponukami na nákup uvedenej techniky. Poslanci sa vyjadрили, aby bola nová vlečka a zametač financované z prostriedkov Obecných lesov a nie z rezervného fondu obce. Zametač bude zametať na mokro, so zbernou vaňou a so širokým záberom 2,5 m. Obecné zastu-

pitelstvo návrh schválilo.

Konateľ spoločnosti Obecné lesy Stankovany, s.r.o. informoval o možnosti predaja dvojosej vlečky s otočným ojom za traktorom, na internete sa predávajú zhruba od 4.000,- do 5.000,- EUR. Táto traktorová vlečka je veľmi neobratná, veľmi zle sa s ňou cúva a zacúvať do dvorov k rodinným domom je s ňou takmer nemožné. Je preto potrebné túto vlečku predať a zakúpiť inú s pevným ojom, aby bola využiteľná pre potreby obce aj obecných lesov, lebo súčasná vlečka je vhodná skôr pre využitie v poľnohospodárstve. Ing. Tomáš navrhol, aby sme skúsili zatiaľ ponúknuť vlečku za vyššiu cenu a potom môžeme ísť s cenou dolu. JUDr. Malcho a Lacko V. navrhuje predať za cenu 6.000,- a dohoda možná hneď ponúknuť na internete ale max. klesnúť na minimálnu cenu 4.000,- EUR. Obecné zastupiteľstvo zámer schválilo.

Konateľ spoločnosti Obecné lesy Stankovany, informoval o možnosti predaja štiepkovača (priemer štiekovaného dreva max. 15 cm) je to skôr hobby technika ako profi, je nevyužitý, bol za celé obdobie piatich rokov využitý max 3x. Je tam aj cirkulár ten je ešte zabalený, nikdy nebol využitý. PS Urbár bude mať linku na prípravu palivového dreva, takže cirkulár bude úplne nevyužitý. Obecné zastupiteľstvo zámer schválilo.

Starosta obce informoval prítomných poslancov, že obchodná spoločnosť Unikortrade s.r.o. z Ľubochne prejavila záujem o prenájom priestorov v kultúrnom dome. Ide o obchodnú spoločnosť, ktorá sa zaoberá distribúciou učebných pomôcok do škôl. Starosta predložil prítomným poslancom návrh nájomnej zmluvy s uvedenou obchodnou spoloč-

ností. Obecné zastupiteľstvo zámer schválilo.

Starosta obce informoval prítomných poslancov, že sme dostali jednu ponuku na zakúpenie chladiaceho boxu do Domu smútku a jednu ponuku na zriadenie izotermickej komory, ďalší výrobca, ktorého sme oslovili výzvu nereagoval. Starosta obce informoval poslancov, že dal vyrobiť vozík pre odvoz telesných pozostatkov zosnulých, aby sa rakva nenosila na rukách, ale sa bude dať odvieť na vozíku. Vozíky ponúkané výrobcami sú veľmi drahé, najlacnejší bol za 1200 eur a mal kolieska s priemerom len 12 cm, čo je veľmi málo vzhľadom na terénne podmienky na našom cintoríne. Starosta ďalej uviedol, že sa inšpiroval vozíkom, ktorý majú v susednej obci Kralovany, nakúpil materiál a vozík vyhotovil náš občan Ondrej Pobeha, záves ušila jedna pani z Hubovej.

Dvojbox na truhly by stál okolo 6.000 eur, izotermická komora okolo 11.500 eur. Starosta obce na otázky poslancov o funkčnosti súčasného chladiaceho boxu, ktoré vzniesli poslanci reagoval tak, že ich informoval o tom, že pred dvoma rokmi bol zakúpený nový kompresor, tento funguje zatiaľ bezchybne, na súčasnom boxe boli opravené dvierka, aby ne-

dochádzalo k samovoľnému otváraniu, na ktoré sa sťažovali občania. Na dvierka boli namontované štyri magnety a jeden mechanický – skrtný uzáver na zaistenie dvierok. Súčasný box je síce funkčný, závady boli odstránené, ale je v prevádzke už od začiatku osemdesiatych rokov, keď bol uvedený do prevádzky, takže by bolo vhodné zakúpiť nový, modernejší, nerezový chladiaci box. OZ obce Stankovany v súčasnosti neodporúča starostovi kúpiť nový chlapiaci box nakoľko starý je ešte funkčný.

Bohuš Belko sa informoval ohľadom zimnej údržby v ktorej bola tento rok v katastrofálnom stave. Konateľ OL vysvetlil, že treba to brať z časového hľadiska, keď sa odhrnie Rojkov ide sa na Stankovany a kým sa urobia Stankovany tak v Rojkove je to zas zasnežené. Takže nedá sa to všetko naraz stíhať nakoľko nemáme na to toľko ľudí.

Spomenul kľbové vozítko, ktoré by obsahovalo frézu, radlicu a to by sa využívalo v Rojkove. K tomuto multifunkčnému vozítku starosta uviedol, že jeho obstarávacia cena by bola 8000,- eur a je veľmi obratné, dali by sa s ním vyčistiť aj chodníky, nakoľko má rozchod kolies len cca 1 m. S čis-

tením chodníkov je problém, lebo aktívni pracovníci majú podľa zmluvy s Úradom práce v Ružomberku pracovať len v pondelok, v stredu a v piatok, preto v ostatných dňoch býva problém zabezpečiť najmä v kalamitných situáciách včas odpratať sneh z chodníkov pre peších. Treba si tiež uvedomiť, že počet aktívnych pracovníkov neustále klesá, máme k dispozícii len 5 ľudí, nie je to tak ako kedysi keď ich bolo 15 aj 20. Žiaľ možno nás postihne osud podobný iným obciam, kde už nemajú žiadnych aktívnych pracovníkov na výpomoc. Budeme to musieť v budúcnosti riešiť asi zamestnaním ďalších ľudí, no ich mzdu budeme musieť hradiť z prostriedkov obce.

Na otázku prečo nemáme na traktore namontované reťaze, starosta uviedol, že namontovanie reťaze zaberie cca 1 hodinu času, a demontáž o niečo menej. Traktor s reťazami však má zakázané jazdiť po štátnej ceste I. triedy č. 18. to znamená, že pred cestou do Rojkova by sa museli dať reťaze dole, v Rojkove by sa museli znova namontovať a keby odchádzal z Rojkova, znova by sa museli demontovať. Vzhľadom na časovú náročnosť montáže a demontáže, aj s prihliadnutím na fyzickú náročnosť tejto práce,

nemôžeme očakávať, že niekto bude niekoľkokrát denne reťaze montovať a demontovať. Namontovať reťaze na traktor, je predsa len náročnejšie ako namontovať reťaze na osobné auto, to rozumný človek určite pochopí.

Host Ing. Peter Straka uviedol, že poslanci mali v mesiaci Úcty k starším roznieť aspoň balenie vitamínu C. Zároveň uviedol, že cesty, ktoré sa vykupujú už 2 krát podpísal a čaká na finančné vyrovnanie. Okresný snem chce mať v kultúrnom dome. Poslanci majú zhodnotiť svoju prácu, ako sa im páčilo fungovať v obci ako poslanci. Predsedovia komisií majú dať článok do Stankovských zvestí ako sa im pracovalo.

JUDr. Peter Malcho sa pýtal ohľadom riešenia situácie so stále ubúdajúcim počtom aktívnych pracovníkov, čo sa prerokovávalo aj na minulom OZ. Konkrétne chcel vedieť, aké by boli možnosti riešenia. Starosta uviedol, že so zástupcom uvažovali o možnosti založenia obecného sociálneho podniku a majú v pláne navštíviť okolité obce, kde takéto sociálne podniky majú zriadené, aby sa oboznámili s praktickými podmienkami fungovania týchto sociálnych podnikov.

spracovala redakcia SZ

V obci sú zrekonštruované tri mosty

Za toto volebné obdobie zrekonštruovala obec aj tri svoje mosty. Starosta Vladimír Urban si ich komplexnú rekonštrukciu stanovil za jednu z priorit.

„Mosty sa stavajú na obdobie sedemdesiat až osemdesiat rokov, to je ich predpokladaná životnosť. To Vám povie každý odborník na cestné a mostné stavby. Samozrejme aj počas tohto obdobia treba vykonávať bežnú údržbu. No naším mostom a mostíkom sa veľa pozornosti nevenovalo.

Mosty v obci boli stavané na prelome štyridsiatych a päťdesiatych rokov min. storočia, čiže si už vyžadujú generálne opravy, alebo aspoň väčšie opravy.

Tento rok dokončíme opravu mosta pri kultúrnom dome, ktorú sme museli prerušiť kvôli oprave železničnej trate a nástupišta. Časť opravy je hotová, tento rok dokončíme opravu mosta vrátane polozenia novej súvislej vrstvy asfaltového krytu vozovky na tomto moste. Tento rok máme samozrejme v pláne poopravovať

aj našu lavicu cez Váh. Najmä jej oporné piliere, nosné betónové prvky mosta.

Chceme opraviť aj betónovú mostovku, ktorá je rozrušená soľou, ktorá sa používala pri zimnej údržbe. Potrebujeme mať túto lávku pre peších vo forme aj preto, že naša miestna časť obce Rojkov je na druhej strane Váhu a toto je naša jediná spojnica na území obce. Možno časom nájdeme peniaze aj na farbu a dáme jej nový náter, lebo už nabera nádyh ošumelosti. Je v majetku

a v správe obce, tak sa musíme o ňu starať.

Kolega vo Švošove nedávno hovoril, že nová cyklolavica cez Váh, o ktorú sa usilujú, by stála asi 1,5 milióna eur. No my sme ju pred tridsiatimi rokmi postavili tiež za 1,5 milióna, ale korún (úsmev). Takže ceny v korunách a eurách akoby sa za tridsať rokov vyrovnali,“ uviedol starosta.

text: Vladimír Urban

Hasičskú zbrojnicu v Rojkove zrekonštruujú

Starosta Vladimír Urban informoval aj o ďalších plánoch obce, ako napr rekonštrukcii hasičskej zbrojnice. „Chceme dokončiť rekonštrukciu hasičskej zbrojnice v Rojkove. Bývalá vláda poskytla 30 tis eur, no to nestačilo, vlni sme z rozpočtových prostriedkov obce opravili strechu, atiku a komíny.

„Tohto roku chceme rekonštrukciu dokončiť, preto 21. marca tam nastúpi stavebná firma, ktorá bola vybraná vo verejnom obstarávaní. Treba dokončiť interiéry a elektriku, tiež napojenie stavby na žumpu, alebo kanalizáciu. Čakáme na súhlas od elektrikárov, lebo tam chceme inštalovať dvojtarifné hodiny, kúrime tu totiž elektrickým kúrením a objekt je aj v zime nutné aspoň temperovať. Elektrická energia je teraz drahá, aby sme vykurovali cez jednotarifné hodiny, to si nemôžeme dovoliť.“

V budúcnosti treba objekt aspoň temperovať, aby znova nepremrzla podlaha a aby ju neprelomilo a nevydulo, ako to bolo vidno donedávna pred rekonštrukciou.

Okrem toho sa v Rojkove uskutočnia aj ďalšie investičné akcie. „Dokončíme tu tiež križovatku na ceste popri Váhu, upravíme narušenú vozovku. Chceme upraviť aj povrch chodníka vedúceho popri ceste I. triedy I/18, lebo je už dosť hrboľatý. Nerovnosti chceme vyrovnať asfaltovým kobercom. Takže obec, dá sa povedať, za štyri roky miestnu časť Rojkov nezanedbáva.

Jednak je aktuálna obnova hasičskej zbrojnice, asfaltovali sme cestu popri Váhu, postavili prístrešok na ihrisku, urobili sme malé parkovisko pri bývalej škole, a ulice tiež dostali nové dopravné značenie.

Tu mali ľudia denný problém, v lete sa do povedomia turistickej

verejnosti dostalo tunajšie prírodné kúpalisko, a za darmo kúpanie. Ľudia prichádzali hŕfnie, ale tým pádom zaplnili všetky

ulice svojimi autami a niektorí boli už takí drzí, že si dokonca otvorili brány súkromných dvorov a zaparkovali do nich. Bez zaklopania a opýtania sa, to je naozaj bezohľadnosť. Na miestnych komunikáciách sme preto umiestnili zvislé dopravné značenie so značkami zákaz parkovať a zákaz zastavenia. Musím povedať, že značenie má efekt, trochu sme ľuďom takto pomohli. Niektorým akože návštevníkom ale nepomôže nič, takže tých len bude treba odtrhnúť.

V Rojkove sme inštalovali aj nový prístrešok na autobusovej

zastávke, no vydržal bez poškodenia len rok, žiaľ už je na boku odtrhnutý plech. V Rojkove sa podarilo zlepšiť aj zásobovanie obyvateľov základnými potravinami tým, že majiteľka miestnej predajne Čučoriedka začala predávať základné potraviny ako je chlieb, rožky, múka, vajcia, maslo. Napriek veľmi nízkemu rabatu na tieto základné potraviny, začala predávať aj tieto potraviny. Na objednávku je to ochotná robiť, pre starších ľudí,“ dodáva starosta.

text: Vladimír Urban

Záujem o materskú školu rastie

Deti rastú tak rýchlo, že sa rodičia ani nenazdajú a hľadajú škôlku pre svoje ratolesti. Aj v našej obci máme to šťastie, že tu máme základnú i materskú školu. Niektorí rodičia sa rozhodnú svoje deti umiestniť do iných obcí či do mesta z rôznych dôvodov. No stále je viac tých, ktorí uprednostnia miestnu škôlku.

Aktuálna kapacita je 21 detí a tá je naplnená na maximum. Napriek tomu je dopyt väčší ako ponuka. Záujem o pri-

hlásenie dieťaťa do materskej školy stále rastie. Škola sa však nafúknuť nedá. Práve preto sa obec rozhodla prihlásiť sa do výzvy Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie o navýšenie kapacity materskej školy. Spracovaná je už projektová dokumentácia obsahujúca jednu triedu, herňu, šatňu a malý príručný sklad na pomôcky. Nadstavba by sa mala realizovať nad školskou jedálňou, kadiaľ však vedie elektrické vedenie. Z toho dô-

vodu sa muselo pristúpiť k preložke týchto káblov a stĺpa, čo obec stálo tiež nemalé finančné zdroje. Momentálne sa čaká na vyhodnotenie podaných žiadostí a schválenie finančných prostriedkov z ministerstva, ktoré budú použité na uvedenú prístavbu. O úspešných žiadateľoch sa rozhodne v priebehu jarných mesiacov tohto roka. Ostáva preto dúfať, že v tejto výzve budeme úspešní. Ak nie, obec sa plánuje zapojiť aj do ďalších projektov na získanie finančných prostriedkov.

Naopak problém plnej kapacity však netrápi Základnú školu. Niektorí rodičia vyberú pre svoje deti vzdelávanie na inej škole. Počty žiakov nestále klesajú, čo sa odráža aj na jej financovaní a tak je náročnejšie zvládať chod školy s menším finančným balíkom.

Narážame tak na začarovaný kruh. Jednoducho povedané, ak rodičia prihlásia svoje deti do škôlky v inej obci či v meste z dôvodu nedostatočnej kapacity, je málo pravdepodobné, že ho v období šiestich rokov prihlásia na povinnú školskú dochádzku do Stankovian, i keď miesto pre ne by bolo. A tak sa kapacita žiakov ZŠ bude neustále znižovať. Nastáť môže aj najhorší scenár, a že základná škola sa bude musieť zrušiť.

Veríme, preto že plánovaná nadstavba bude úspešná. Rodičia z našej obce budú myslieť a cítiť na zdravý lokálpatriotizmus. Svoje deti umiestnia do MŠ v Stankovianoch a rovnako budú tieto deti pokračovať vo svojom primárnom vzdelávaní aj v ZŠ.

text: Miroslava Polohová-Ivanová

Zápis do prvého ročníka

ZŠ s MŠ Stankovany oznamuje rodičom a širokej verejnosti, že zápis detí do 1. ročníka pre školský rok 2022/2023 sa bude konať 11. apríla 2022 (pondelok) od 14.00 do 17.00 hod v budove ZŠ Stankovany na 1. poschodí. Zápisu sa môže zúčastniť dieťa, ktoré do 31. augusta 2022 dovŕšilo 6 rokov veku.

Dieťa môžete zapísať len do jednej školy. Nezabúdajte, že pre dieťa je zápis v škole emočne silnou situáciou. Preto je dôležité na zápis ho pripraviť a najmä pozitívne motivovať.

Ak Vaše dieťa nie dostatočne zrelé na výkon školskej dochádzky, môžete požiadať o odklad. Súčasťou žiadosti musí byť odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Ak sa rozhodnete zapísať svoje dieťa do našej školy, môžete vyplniť prihlášku, ktorú nájdete na stránke školy. Na zápis je potrebné doniesť rodný list dieťaťa a prezuvku.

Čo poskytujeme budúcim žiakom:

vzdelanie prostredníctvom

kvalitných kvalifikovaných pedagogických zamestnancov, záujmové krúžky anglický jazyk a športový krúžok, čítanie vyučujeme metódou SFU-MATO – splyvavé čítanie, pri ktorom sa minimalizuje výskyt dyslexie a následne dysgrafie, matematiku vyučujeme metódou profesora Hejného, spájame teóriu s praxou, učíme deti samostatnosti, zameriavame sa na rozvoj logického myslenia, čo ovplyvňuje riešenia všetkých životných situácií, po vyučovaní sa postaráme o deti v ŠKD.

V škole počas školského roka

organizujeme zaujímavé a závažné podujatia:

tematické, kultúrne programy, besedy so zaujímavými ľuďmi, turistické vychádzky, environmentálne akcie, pripomienky významných udalostí, pasovačku prvákov, recitačné súťaže, matematické súťaže, spolupracujeme s MŠ a všetkými miestnymi organizáciami, karneval, divadelné predstavenie, návšteva planetária, či obecnej knižnice, plavecký výcvik.

text: redakcia SZ

Príbeh Dorotky s Downovým syndrómom

Od roku 2006 patrí 21. marec Svetovému dňu Downovho syndrómu. Tento symbolický dátum je odvodený z číslic 3 a 21, keďže pri uvedenej diagnóze ide o trizómiu 21. chromozómu. Cieľom tohto dňa je, aby sa široká verejnosť dozvedela o schopnostiach ľudí s Downovým syndrómom a poukázať na to, že s našou pomocou sa vedia naučiť žiť bežný život. Pri tejto príležitosti sme sa porozprávali s Petrou Belkovou zo Stankovian, maminkou trojročnej Dorotky s Downovým syndrómom.

Vedeli ste už počas tehotenstva, že dcérka bude mať Downov syndróm?

Nevedeli. Keď sme mali vyšetrenie v 12 týždni, vyšla nám pravdepodobnosť 1:100, ale pri predchádzajúcich deťoch nám tiež vyšli také pravdepodobnosti, takže sme to ani veľmi neriešili, ani sme nechceli ísť na žiadne ďalšie vyšetrenia. Tie ostatné soná vychádzali, že je dieťaťko v poriadku, nemalo žiadne srdcové vady ani iné problémy. Ale keď som už bola pred pôrodom, tak som tušila,

že niečo je iné, pretože Dorka málo kopala nožičkami, bola taká nežná, nekopala tak silno, ako ostatné naše deti. Keď sa narodila a vyplazila jazyk, tak sme si hovorili, že „Aha, aká jazyčnica“, no ale primárka, ktorá bola prítomná hneď spozornela, a už večer nám povedala, že majú podozrenie na Downov syndróm. Mala vonkajšie znaky tohto syndrómu, ako šikmé očka, vypadáajúci jazyk, inak tvarovanú hlavičku, rozostúpené palce na nohe a pod.

Aké boli prvé dni s Dorkou?

Keď sa narodila, tak sme hlavne riešili to, či má v poriadku orgány, lebotieto deti majú väčšinou pridružené vady, majú problém so štítnou žľazou,

so srdiečkom, s obličkami, aj s trávením. Keď mi povedali, že má Downov syndróm, to ma až tak netrápilo, len som sa hneď pýtala, či je zdravá. Tá doktorka sa na mňa tak zvláštne pozrela a hovorí - „No má Downov syndróm“. A ja no dobre, ale, či má nejaké problémy. Hneď mi ju zobrali, aby ju prezreli a vrátili mi ju o dva dni neskôr. Dali jej infúziu, lebo tieto detičky majú hustú krv a dostala aj slniečko, lebo mala vysokú žltáčku. Ja som ale bola neodbytná matka, už štvrtorodička, ktorá tam klopať každú hodinu a pol. Odstrekovala som si mlieko, a chcela som jej ho dať, lebo aj s prisávaním majú tieto detičky problém. Oni chceli, aby som čakala, že sa teraz ani

nemám trápiť s mliečkom, že oni sa o ňu postarajú a ja mám čakať. S tým som ja veľmi nesúhlasila, a stále som sa snažila byť s Dorkou. Nakoniec bola pani primárka ústretová a dovolila mi tam byť často. S prisávaním bol naozaj problém, ale mala som tú výhodu, že som už mala tri deti, a za sebou aj laktačný kurz. Dávala som jej mliečko laktačnou pomôckou a dávala som ju k prsníku, aby to bolo také prirodzené. Sama sa naučila piť, až keď mala dva mesiace.

Ako ste prijali fakt, že máte dieťaťko s Downovým syndrómom?

Bol to šok, keďže sme to nečakali. Ja som ju teda prijala veľmi rýchlo, že veď dobre, keď má Downov syndróm, len mi ju dajte, veď je moja, ja sa o ňu postarám. Muž to musel trochu spracovať, nevedel, čo to je, nevedel, čo ho čaká. Začal si veľa zisťovať, veľa čítať. Nemali sme v rodine nikoho s Downovým syndrómom, ani nikoho, kto by mal také dieťaťko. Máme však šťastie, že Dorka je zdravá, že nemá žiadne pridružené problémy, akurát sme

sa museli naučiť zvládať to, že všetko jej ide pomalšie. Napr. ostatné deti sa naučia chodiť v roku, ona sa to naučila až v dvoch. Manžel nikdy nepolemizoval nad tým, prečo sa to mohlo stať, to vôbec nie. Prijal to a spolu si postupne tvoríme predstavu ako ďalej napredovať s Dorkou aj s ostatnými deťmi.

V čom sa líši dieťaťko s Downovým syndrómom od ostatných detí?

Každé to dieťaťko je iné, ako aj my sme iní. Je iné, keď má aj pridružené ochorenie. Tie-to detičky trochu zaostávajú, lebo napr. keď ide na operáciu srdiečka, strávi dva mesiace v nemocnici a potom sa vráti naspäť do rodiny, trvá im dlhšie sa všetko naučiť. U detí s Downovým syndrómom je aj mentálne zasiahanutie, trochu sú tie deti pomalšie, ale zase neviem to úplne špecifikovať nakoľko. Dorka veľmi veľa vecí rozumie, aj keď nerozpráva. Už má tri a pol roka, ale vie mi veľa vecí ukázať, keďže sme sa učili znakovat', alebo mi to nejakým spôsobom, nejakými pazvukmi ukáže, vysvetlí. Čiže aj keď nerozpráva, komunikuje s nami. Učí sa hlavne tým, že napodobňuje. Takže zatiaľ až tak veľmi nevidno to jej zostávanie, zrejme sa to ukáže vo vyššom veku, keď už bude školáčka. Momentálne sa aj do škôlky veľmi pekne začlenila.

V čom vidíte rozdiel vo výchove svojich prvých detí a pri Dorke?

Iné je to v tom, že na všetko si treba vyhradiť viac času. Čiže dlhšie nám všetko trvá. Je veľmi empatická, čo zas u ostatných našich detí vnímam, že prišlo až neskôr. Spočiatku deti bývajú také egocentrické a až potom začínajú vnímať, že sú okolo nich aj iní ľudia. Dorka je odmalička empatická. Keď niekto plače, tak ho príde pohladkať, vie sa vcítiť. Tá em-

patia je akoby u týchto detí navyše. Ďalšia vec je, že veľa týchto detičiek má problém s chôdzou. U Dorky, neviem, či je to našou zásluhou, súrodencov alebo jej zásluhou, ale ona veľmi pekne chodí, veľmi pekne behá. Treba to brať tak, že má síce chromozóm navyše, ale je to normálne dieťa ako každé iné, akurát sa nemôžeme vtesnať do tej pomyslenej tabuľky, že vtedy začne papať, vtedy začne chodiť, atď. Oni majú tabuľku, ktorá je veľmi široká a špecifická a treba im nechať čas na každé dozretie. S manželom si hovoríme, že toto dieťa si môžeme viac užiť, lebo každé obdobie trvá trikrát dlhšie.

Ako vyzerá bežný deň s Dorkou?

Dorotka veľmi rada pápá, takže prvé slovo je mňam mňam. Ide rovno do chladničky, kde už má aj svoju priehradku a tam si vyberie, čo má rada. Pre tieto deti je veľmi dobré, keď sa nastaví nejaký režim. A ona vie, čo ma očakávať. Nevznikajú problémy, že s niečím nesúhlasí, že je mrzutá. Čiže vie, že keď už má obuté topánky, že ideme von. V chodbe mi ukazuje, že ide na bicykel, tak ju odveziem do škôlky, tam mi zas už ukáže, že jej mám dať dole topánky. Všetko mi porozpráva, ale takým svojím spôsobom. V škôlke sa hrá, a potom na obed idem po ňu. Taký bežný deň, ako keď má človek veľa detí. Nič špeciálne tam veľmi nie je. Keď bola

menšia, tak naše dni boli často o chodení po doktoroch.

Je štát pripravený prijímať takéto deti do škôl?

Štát hovorí, že je na

to pripravený, tak uvidíme, aké budeme mať skúsenosti. Čo máme kamarátov, tak niektorí chodia aj do bežných škôl, ale majú asistenta, to si zabezpečuje škola. Čiže najdôležitejšie je, aby bola ústretová škola, že chce prijať takéto dieťaťko. U nás v Stankovanoch sme mali šťastie, lebo sa prihovorili pani učiteľky, že si na to trúfnu. Samozrejme sme sa dohodli len na pol dňa, lebo sme nevedeli ako to bude zvládať. Keď som ju prihlasovala, tak sme boli dať urobiť aj psychologický posudok, mali sme posudok aj od špeciálnej pedagogičky a aj od fyzioterapeutky. Lebo len keď poviem, že dieťaťko má Downov syndróm, tak oni nevedia, čo očakávať.

Pri téme škôlky sme sa pýtali aj pani učiteľky Kataríny Veselej, ako Dorotku vnímajú. „My, pani učiteľky, vnímame Dorotku ako veľmi milé a usmievavé dievčaťko, ktoré rado rozdáva láskyplné objatia. Je veľmi šikovná, pozorná a vzhľadom k jej diagnóze veľmi samostatná. Zapája sa takmer do všetkých aktivít, ktoré s deťmi v škôlke robíme. Najväčšou motiváciou pre ňu je, že chce robiť to čo robia ostatné deti a tak zdokonaľuje svoje zručnosti a učí sa nové veci. Dorotka je veľký zvedavec, rada objavuje, šplhá sa a schováva. Prijatie Dorotky do našej materskej školy bolo pre nás výzvou, nakoľko sme nemali predošlé skúsenosti s poskytovaním výchovy a vz-

delávania pre dieťa so ŠVVP. Deti Dorotku prijali veľmi dobre, začlenenie do kolektívu prebehlo úplne prirodzene. Má v kolektíve deti, ktoré jej veľmi rady pomôžu, ak potrebuje a často sa k nej správajú ochrannársky.“

Pomáha štát nejakým spôsobom rodinám s takýmito detičkami?

My máme od štátu možnosť ísť raz, alebo dvakrát za rok na rehabilitačný pobyt, ale musíme to mať odôvodnené doktorom, odborníkom, čiže napr. neurológom. Boli sme na jednom takom pobyte, teraz, keď chodí do škôlky mohli by sme znovu o to požiadať, ale musela by som to všetko vytelefonovať, nie je to taká automatická záležitosť. Veľa z toho hradí štát, ale niečo musí uhradiť aj rodič. Dostala ZŤP preukaz, už keď mala pol roka. Čiže môže cho-

diť zdarma na dopravných prostriedkoch a ja ako jej sprievod mám tiež zľavu. Zároveň môže mať aj parkovací preukaz, a tak môžeme využívať parkovanie pre imobilných. Ale nejaké špeciálne výhody zrejme od štátu ani nie sú.

Myslíte, že môžu ľudia s týmto syndrómom viesť plnohodnotný život?

Tak to sa uvidí, aké budú možnosti. Ale ja si myslím, že takýto ľudia kľudne môžu robiť bežné práce. Keď budú pritom, čo robia šťastní, tak môžu vykonávať rôzne zamestnania. Myslím, že sa dokážu naučiť

základne veci, asi nebudú robiť atomovú fyziku, ale je to veľa o prístupe a o tom, že sú veľmi učenliví a pracovití.

Ako by sa ku nim mali ľudia správať?

Ako som už povedala sú

veľmi citliví, takže aby ľudia brali na to ohľad. Ale inak asi normálne, bežne. Mám aj kamarátku s ktorou si píšem, a ona hovorí, že aj puberta je normálna. „Všetko riešime, chlapcov riešime, ženské záležitosti riešime“. Aj tieto deti

potrebujú týmto prejsť. Možno by sme skôr mali tie ostatné deti viesť k tomu, že aj keď je niekto odlišný, tak si nerobiť z neho srandu, nevysmievať sa mu. Že každý môže byť iný, že môžeme byť aj odlišní. To je aj téma tohto ročníka Svetové

dňa Downového syndrómu - Inklúzia, zaradenie sa do spoločnosti a čo to pre nás znamená. Teda byť medzi ostatnými deťmi, a cítiť sa normálne.

text: redakcia SZ

Jednota dôchodcov v Stankovanoch funguje už 15 rokov

Z podnetu okresnej organizácie JDS Ružomberok, vznikla dňa 16.3.2007 organizácia JDS Stankovany. Naša organizácia má aktuálne 23 členov, ktorí sa aktívne zapájajú do činnosti.

Naša činnosť je rôzna. Zúčastňujeme sa na akciách, ktoré poriada obecný úrad, napríklad brigádnicka činnosť. Zúčastni-

li sme sa na čistení záhonov v obecnom parku, natreli sme sedenie na miestnom ihrisku, brigádovali na našom cintoríne, skrášľovali kostolný dvor, upratovali kultúrny dom.

Zapájame sa do kultúrneho života v obci, zúčastňujeme sa na kultúrnych podujatiach, oslavách, ktoré poriada obecný úrad, a taktiež robíme kultúrne

podujatie z vlastnej iniciatívy, ako napr. Fašiangové posedenie dôchodcov dolného Liptova. Na podujatí Stankovanský kotlík sa nám podarilo niekoľkokrát umiestniť na prvých miestach. Na oslavách MDD pripravujeme deťom malé občerstvenie a program.

Svoje voľné chvíle radi trávim v našom klube, kde sa pravidelne stretávame. V spoločnosti s organizáciami dolného Liptova poriadame dovolenkové pobyty v Taliansku a Grécku. Naši členovia navštevujú kúpele, ktoré sú s dotáciou JDS – Slovenska. Za poznaním krás Slovenska robíme autobusové zájazdy: Orava, Turiec, Bystrica, Prešov, Košice. Naša činnosť je síce zložená z malých podujatí, ale s veľkým výsledkom.

Našu činnosť značne pozna-

čil Covid -19, ktorý nám nedovolil sa stretávať, ale ostali sme v kontakte cez telefóny a odovzdávali sme si pokyny k našej práci. Vytiahli sme ihly, ihlice, háčiky a dali sa na ručné práce. Vianočný stromček bol ozdobený vločkami, anjelmi, zvončekmi, ktoré sme si sami uhačkovali. Hoci už nemáme také šikovné ruky ako keď sme mali štyridsať, predsa sa nedáme zahanbiť a vytvoríme pekné ručné práce, ktoré obdivujú aj mladé oči.

Poriadame zdravotnícke prednášky na rôzne témy, ako napríklad – hypertenzia, srdce a cievy, diabetes. Po všetkej práci si radi zaspievame a zatancujeme. Spolupracujeme s okolitými JDS- Lubochňa, Švošov a Hubová.

text: Jolana Malchová

Oplotenie jednej strany objektu pílnice je úplne obnovené

Výbor PS Urbár na svojom poslednom zasadnutí vzhľadom na stále sa meniace nepredvídateľné opatrenia spojené so šírením koronavírusu rozhodol, že Valné zhromaždenie za rok 2021 sa

v zmysle stanov spoločenstva uskutoční v termíne do 30. 6. 2022. Aj napriek ťažkej situácii výbor PS URBÁR sa pravidelne schádzal na svojich zasadnutiach podľa potreby a riešil úlohy, ktoré mu vyplývali z posledného uznesenia VZ.

Na jeseň v roku 2021 sa uskutočnila akcia, pri ktorej sa úplne obnovilo oplotenie jednej strany objektu pílnice pri vstupe do dediny. Obnova sa uskutočnila dodávateľským spôsobom. Nákup materiálu zabezpečil podpredseda UR-

BÁRU. V objekte sa urobil poriadok, uskladnil sa ďalší materiál, ktorý sa použije na celkovú rekonštrukciu skladu drevnej hmoty. V jarnom období by sa mala realizovať najväčšia investičná akcia v doterajšej histórii PS URBÁR a to vo finančnom objeme 100 000 €. Je objednaný štiepací a rezačiaci stroj na mobilnom podvozku s hydraulickou rukou a mobilným dopravníkom. V cene je zahrnutá aj doprava na miesto určenia, zaškolenie a predvedenie stroja. Výrobok je zahraničný FIRMA KRETZER-

NEMECKO a dodávateľská firma je STRELA STROJE s.r.o. z LENDAKU.

Organizácia POVODIE VÁHU uskutočnila v zimných mesiacoch úpravu brehu VÁHU, ktorá zasahuje aj priestor na pílnici a výrub stromov. Pri prácach počas rekonštrukcie pílnice a jej úprav žiadame podielnikov, aby sa aktívne zúčastňovali na brigádnickej činnosti podľa potreby a informácií z miestneho rozhlasu.

text: Peter Straka

Čo je osobný bankrot a ako mám postupovať?

Od 1. marca 2017 je v právnom poriadku Slovenskej republiky účinná právna úprava osobných bankrotov, ktorú k dnešnému dňu využilo viac ako 30 000 ľudí. Osobný bankrot je zákonom upravený proces, ktorým sa fyzická osoba – podnikateľ alebo fyzická osoba – nepodnikateľ môže legálnym spôsobom zbaviť svojich dlhov.

Vzhľadom na značne benevolentnú právnu úpravu sa inštitút osobného bankrotu stal ľahko dostupný pre širokú masu obyvateľstva, ktoré sa dostalo do finančných problémov, na druhej strane tieto jednoduché podmienky na zbavenie sa svojich dlhov začali zneužívať rôzni špekulanti, ktorí napriek tomu, že boli schopní splácať svoje záväzky, využili diery v zákone a legálnym spôsobom sa zbavili svojich dlhov. Za účelom predchádzania podvodnému konaniu niektorých dlžníkov musel štát pristúpiť k sprísneniu podmienok s účinnosťou od 01.01.2020.

Každý platobne neschopný dlžník, ktorý je fyzickou osobou – nepodnikateľom, alebo fyzickou osobou podnikateľom je oprávnený domáhať sa oddženia konkurzom raz za 10 rokov. Fyzická osoba je platobne neschopná, ak nie je schopná plniť 180 dní po lehote splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok. Dlžník je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak sa voči nemu vedie exekučné konanie alebo obdobné vykonávacie konanie, ak ide o návrh na vyhlásenie

konkurzu, musí od vydania poverenia na vykonanie exekúcie alebo od začatia obdobeňho vykonávacieho konania uplynúť aspoň jeden rok, a ak vyhlási, že je platobne neschopný, teda nie je schopný plniť 180 dní po lehote splatnosti aspoň jeden peňažný záväzok.

Zákonodarca ustanovil, že v konaní o oddžení konkurzom môže dlžníka zastupovať výlučne iba Centrum právnej pomoci, prípadne advokát určený Centrom právnej pomoci. Pre obec Stankovany je príslušná kancelária centra právnej pomoci v Liptovskom Mikuláši na adrese Centrum právnej pomoci, Kancelária Liptovský Mikuláš, Kollárova 2, P.O. BOX 216, 031 01 Liptovský Mikuláš, telefonický kontakt: 0650 105 100, E-mail: info.lm@centrumpravnejpomoci.sk. Ako prvý krok je potrebné sa telefonicky objednať na osobnú konzultáciu v príslušnej kancelárii centra právnej pomoci, kde Vám vyškolení pracovníci poskytnú všetky detailné informácie o možnosti zbavenia sa svojich dlhov, prípadne Vás vopred upozornia, že v konkurznom konaní môže dôjsť aj k predaju Vášho obydli. Všetky služby centra právnej pomoci sú zdarma. Ak sa rozhodnete po osobnej konzultácii zbaviť svojich dlhov aj s vedomím, že zrejme prídete o všetok hnuťelný a nehuťelný majetok, ako prvé je po-

trebné podať na príslušnú kanceláriu centra právnej pomoci žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v konaní o oddžení spolu s ďalšími prílohami.

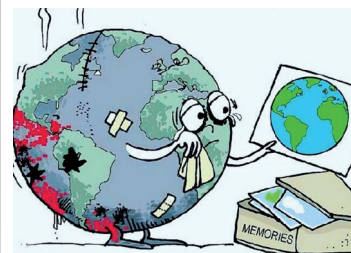
Do 30 dní od podania žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v konaní o oddžení, príslušná kancelária centra právnej pomoci rozhodne o priznaní právnej pomoci v tomto konaní, ak dlžník spĺňa zákonné podmienky. Ako bolo vyššie uvedené všetky služby, ktoré poskytuje Centrum právnej pomoci sú zdarma, dlžník však musí uzavrieť s príslušnou kanceláriou centra právnej pomoci dohodu o splátkach, na základe ktorej sa dlžník zaviazuje splácať sumu vo výške 500 Eur do troch rokov. Následne po splnení všetkých zákonných podmienok podá príslušná kancelária centra právnej pomoci ako zástupca dlžníka návrh na vyhlásenie konkurzu na príslušný Okresný súd. Súd najneskôr do 15 dní od doručenia návrhu na vyhlásenie konkurzu vyhlási konkurz, ustanoví správcu a vyzve veriteľov, aby prihlásili svoje pohľadávky.

Všetky bližšie informácie a vysvetlenia ohľadom osobného bankrotu môžete získať na infolinke príslušnej kancelárie centra právnej pomoci na vyššie uvedenom telefonickom alebo emailovom kontakte.

text: Peter Malcho

Pár slov pre planétu

Svetový deň vody

22. marec pripadá svetovému dňu vody. Voda je nevyhnutnosťou života na Zemi. Dôležitá je pre rastliny, živočíchy i ľudí. Právo na bezpečnú a čistú pitnú vodu a sanitáciu ako ľudské právo, ktoré je podmienkou plnohodnotného života a uplatňovania všetkých ľudských práv uznala v roku 2010 OSN. Napriek tomu v súčasnosti podľa zistených dát až 785 miliónov ľudí však nemá prístup k pitnej vode, vrátane 144 miliónov ľudí, ktorí sú odkázaní na povrchovú vodu. Celosvetovo minimálne 2 miliardy ľudí používa fekálne kontaminované zdroje pitnej vody. Predpokladá sa, že do roku 2025 bude polovica svetovej populácie žiť v oblastiach s nedostatkom vody.

Uvedomme si teda, aké máme šťastie, že žijeme v oblasti z bohatými zásobami pitnej vody, že otočíme kohútikom a môžeme sa do sýta napiť zdravej vody. Vážme si to, že nie sme odkázaní na balenú vodu z obchodu a preto sa snažme minimalizovať jej kúpu. Na záver sa hodí jedno vyjadrenie, ktoré som nedávno čítala na internete. Rozprávajú sa dve Afričanky nesúc na hlave nádoby s vodou z ďalekej studne: „Predstav si, že existujú krajiny, kde ľudia nemusia chodiť po vodu do studní, ale len otočia kohútikom a majú ju. Neverím, hovoriť druhá. Áno, naozaj a predstav si, že napriek tomu, idú do obchodu a kúpiť si ju vo fľaši.“

text: Miroslava Polohová-Ivanová

Vysporiadanie ciest - prečo to naša obec robí?

Ešte v roku 2020 začala naša obec proces vysporiadania obecných ciest. O čo ide a prečo to robíme? Vysvetlíme.

Jedno z mnohých "dedičstiev" minulého režimu, s ktorými sa musia obce vyrovnávať, je nevysporiadané pozemkové vlastníctvo. Na celom Slovensku je obrovské množstvo ciest, verejných budov, verejných priestranstiev a aj verejných pozemkov, ktoré sa nachádzajú

na cudzích pozemkoch. A naša obec nie je výnimkou. Tento stav nám dosť zásadným spôsobom komplikuje náš ďalší rozvoj. Ide o to, že rekonštrukcie ciest, výstavba infraštruktúry a predovšetkým získanie financií na takéto projekty si vyžaduje vysporiadané pozemkové vlastníctvo. Pokiaľ táto podmienka nie je splnená, má naša obec zviazané ruky a prichádza o množstvo zdrojov, ktoré si rozdelia iné obce.

Treba spomenúť aj ďalší problém - vlastnícke spory. Pri nevysporiadaných obecných cestách sa stáva, že vlastníci pozemkov pod nimi začínajú občanom brániť spomínané cesty využívať. Svedkami jedného takéhoto - úplne bizarného - bola aj naša obec. Realitná kancelária z Bratislavy nedávno špekulatívne kúpila časť pozemku pod cestou Rojkov - Šiare a začala našu obec doslova "vypaľovať". Ak má byť naša obec dobrým miestom pre život jej obyvateľov, nesmú sa takéto prípady opakovať.

Čo sa týka samotného procesu vysporiadania, tento je pomerne priamočiary. Po spracovaní geometrických plánov a zameraní ciest sa pozemky ocenia a vlastníkom sa ponúkne ich výkup. Ako bolo naznačené, cenu stanovuje znalec. Tým je zabezpečené, že výplata pre každého vlastníka sa určí na základe rovnakého metra. A nikto nemôže byť zvýhodnený ani poškodený.

Ak vlastníci odpredaj odmietnu, môže ich obec nakoniec vyvlastniť. Ale ani vyvlastnenie nesmie byť zadarmo - každý vlastník dostáva náhradu, a to presne vo výške stanovenej posudkom. Pre odstránenie pochybností nakoniec dodávame, že takéto vysporiadanie sa môže týkať jedine ciest a pozemkov pod nimi.

Obec vysporiadaním vlastníctva k pozemkom pod cestami preberá na seba rad povinností. O cesty sa musí starať, zabezpečovať ich správu, údržbu a rekonštrukciu.

Naša obec vysporiadava celkom desať ciest. Pri ôsmych už boli spracované takmer všetky podklady a v najbližšej dobe budú podané príslušné návrhy na vyvlastnenie na Okresný úrad v Žiline. Rozhodnutie o vysporiadaní očakávame v priebehu tohto roka.

text: Vladimír Urban

Vedeli ste o Stankovanoch, že ...

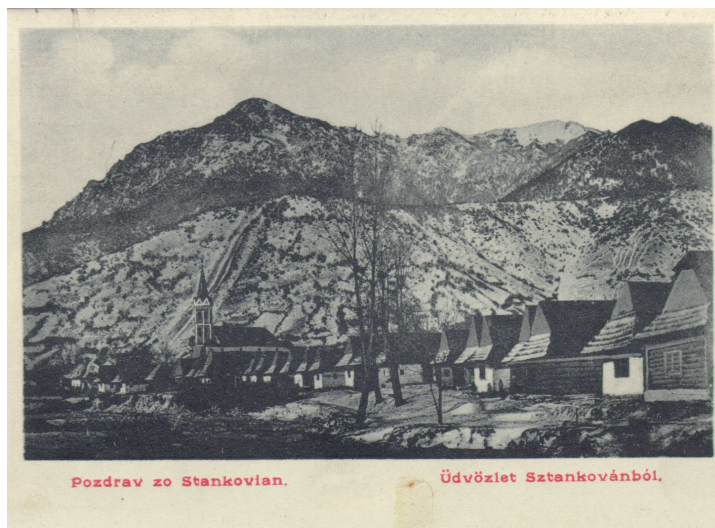
...najrozšírenejším stavebným materiálom v Stankovanoch bolo až do 19. storočia drevo? Najskôr listnaté nekresané, od roku 1850 sa vyskytovalo mäkké smrekové kresané drevo. Drevo sa využívalo na stavbu obytných, hospodárskych a sakrálnych stavieb. Hrady sa kresali na štyri strany a drevo poslúžilo aj na vypĺňanie otvorov medzi brvnami. Na lepšiu izoláciu sa používal aj mach. Steny drevených domov boli omazané hlinou a natreté

vápnom. Dlážky pozostávali z udupanej hliny, neskôr sa začali vyskytovať drevené. Obytné domy v Stankovanoch vytvárali tzv. ulicový typ dediny. Domy boli stavané pozdĺžne hlavnej obecnej cesty, štítom dopredu, na ktorom boli vyrezávané symboly. V jednom dvore, ktoré neboli oplotené stálo, aj niekoľko za sebou obytných domov a tým sa vytvárali tzv. spoločné dvory, kde bývala umiestnená aj studňa. Dva domy vedľa seba boli chrbtami oddelené len malou medzierkou, ktorá kedysi nahrádzala priestory určené na vykonávanie hygienických potrieb.

Strechy na domoch boli sedlové, pokryté dreveným štiepaným šindľom, ktorý si muži vy-

rábali svojpomocne. Používanie dreveného šindľa pretrvávalo až do 70. rokov 20. storočia. Za feudalizmu bolo poddanskou povinnosťou zásobovať vrchnosť šindľom. Drevo na ich

výrobu bolo voľne dostupné a zhotovený šindel sa exportoval do sveta na pltiach. Drevené zrubové domy v dobe ich využívania na obytné účely nemali komíny. Dym z ohniska voľne

stúpajú do podstrešia a von sa odvádzajú cez malé dymníky, ktoré mali zároveň konzervatívnu funkciu. V rokoch 1736 - 1777 vstúpili do platnosti protipožiarne kráľovské nariadenia Márie Terézie o stavbe komínov. Nové zákony sa však do praxe uplatňovali len sporadicky.

Spevnenie spodnej časti zrubového domu sa robilo pomocou kamennej podmurovky. Dom bol z dvoch strán (od cesty a z dvora) lemovaný pod-

stienkou, nazývanou prietos. Zhotovený bol zo štrku a ílovej hliny a následne obitý doskami. Prietos slúžili na oddych, no najmä na uskladnenie rôznych predmetov. Niektoré domy mali aj gánok, teda podstienku, ktorá bola obitá zvislými doskami pripevnenými na stĺpy okolo domu. Taktiež sa v obci vyskytovalo aj množstvo hospodárskych objektov ako sýpky, humná či maštale. Umiestnené boli vo dvoroch, ale aj vo väčšej vzdialenosti od obytných

objektov, pričom išlo o protipožiarne opatrenia. V prípade ničivého ohňa by tak nezohoreli všetky zásoby, umiestnené v takýchto objektoch.

Rozdelenie domu vo väčšine objektov bolo trojpriestorové, pričom miestnosti tvorili izba, pitvor a komora a dom mal obdĺžnikový tvar. V prednej izbe boli tri okná; dve smerom do ulice a jedno do dvora. Malé okno smerom do dvora bývalo aj v komore. Do objektu sa vchádzalo cez pitvor z dvora. V izbe boli umiestnené postele, lavica, stôl, kamenný krb, truhlica na uskladnenie odevu a v pravom prednom kúte malý oltárik s obrazmi svätých, tzv. kultový kút. Na ľavej strane

zárubne dverí visela tzv. svätenička s preveseným ružencom. Pitvor slúžil ako vstupná miestnosť a zároveň ako kuchyňa, kde bolo poloblúkove čelustové ohnisko, na ktorom sa varilo. Koncom 19. storočia ohniská nahradili murované pece. Za dverami pitvora boli schody vedúce do podstrešia, na tzv. pôjd, kde sa sušilo drevo, či údilo mäso, klobásky alebo slanina. Komora spĺňala funkciu úložného priestoru potravín, obilia, ale aj obytnú funkciu. V prípadoch mnohopočetných rodín tu spávali niektorí jej členovia.

Piškótový koláč s karamelovou polevou

Potrebuje:

Cesto:

- 6 ks vajec
- 5 PL kryšt. cukru
- 1 balíček vanilkového cukru
- 3 PL oleja
- 3 PL mlieka
- 6 PL polohrubej múky
- 1,5 KL kypriaceho prášku
- štipka soli

Karamelová poleva:

- 150 g kryštálového cukru
- 70 ml vody
- 120 ml zobriatej smotany na šľahanie
- 1 PL maslo
- štipka soli

Cesto:

Vajcia rozklepneme do väčšej misky a spolu s kryštálovým a vanilkovým cukrom vyšľaháme do bledkej peny (aspoň 5 minút).

Potom prilejeme mlieko, olej, premiešame a do misky preosejeme múku, kypriaci prášok a soľ.

Vymiešame hladké cesto, ktoré navrstvujeme na menší (33x23

cm), hlbší plech, ktorý sme vystlali papierom na pečenie a dáme piecť do rúry vyhriatej na 175°C na cca 30 minút.

Karamelová poleva:

V hlbkej rajnici s hrubším dnom začneme zabrievať cukor a vodu na strednom plameni. Zmes nemiešame, len sem tam zatrasíme rajnicou. Keď sa cukor roztopí a zmes sa začne variť, necháme ju bublať (stále nemiešame), kým nenadobudne jantárovú, karamelovú farbu.

Potom plameň stiahneme na minimum a po troškách za stáleho miešania prilievame zabriatu smotanu. Bude to silne bublať, takže treba byť opatrný. Rajnicu s omáčkou odstavíme a primiešame do nej zmäknuté maslo a štipku soli.

Upečený korpus popicháme vidličkou a prelejeme priamo v plechu karamelovou polevou. Necháme postáť zhruba 30 minút a môžeme servírovať.

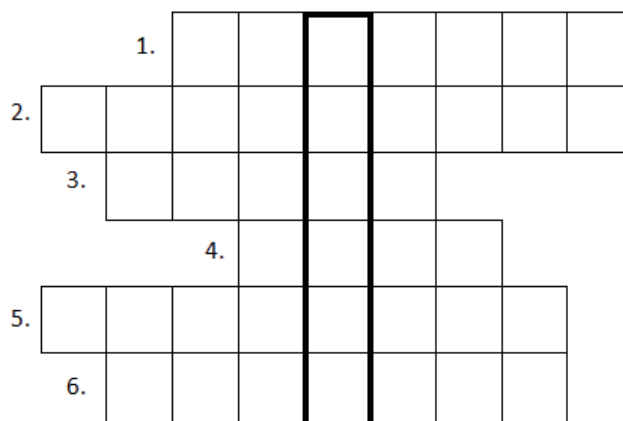

text: Miroslava Polohová-Ivanová

Tajnička pre šikovných

Manželská hádka:

"Pamätáš sa, ako si mi hovoril, že ma budeš nosiť na rukách?"
"A pamätáš sa, aká si bola"

1. Hlavné mesto Uzbekistanu
2. Kôň na ktorom jazdil Winetou
3. Mesiac, ktorý má tridsať dní
4. Jeden zo živlov
5. Omaľované a ozdobené veľkonočné vajčko
6. Tradícia zachovávaná na Veľkonočný podelok

Správne znenie tajničky posielajte spolu s Vaším menom a adresou na: stankovskezvesti@gmail.com. Vyžrebovaný výherca získa vecný darček z obchodu Záhradkár, chovateľ - Ľubochňa. Správne odpovede posielajte do 15. mája 2022. Výherca bude uverejnený v budúcom čísle.

Výherca z minulého čísla - Melánia Lacková.
Srdečne gratulujeme!

Veľká noc je najväčším kresťanským sviatkom

Prežívame najväčšie sviatky kresťanstva. Sú obiahnuté v dňoch Trojdnia. Tieto sväté dni sprevádzajú rôzne symboly. Na Bielu Sobotu sú to: oheň a voda.

Oheň zaháňa zimu a tmú, voda zmyva špinu, zaháňa smäd a dáva vlahu vyprahnutej zeme. Oheň a voda, symboly, ktoré znamenajú často protiklady, dnes poukazujú na to isté. Život, víťazstvo nad tmou, smrťou, vyprahnutosťou. Oheň - svetlo vnášame do kostola v podobe veľkonočnej sviece, ktorú vítame spevom Exultet.

Oheň sa spojí s vodou vo chvíli, keď budeme vkladat' sviečku do krstiteľnice s prosbou, aby do tohto prameňa zostúpila sila Ducha Svätého. Plameň sviece teda neznamená iba vzkrieseného Krista, ale aj Ducha Svätého. O ktorom Ježiš povedal, že ak odíde,

zanechá nám svojho Ducha, Tešiteľa, ktorý nás uvedie po plnosti pravdy. Prosme Ducha, aby nám pomohol hlbšie pochopiťtajomstvo tejto noci.

Pašie nás priviedli až k Ježišovmu hrobu, ktorý bol zavalený kameňom. Tým mal skončiť príbeh Ježiša Nazaretského. Dnes počujeme správu Veľkonočného rána. Kameň je odvalený, hrob je prázdny. Táto správa nám nechce odpovedať na otázku, čo sa stalo v hrobe s Ježišom. Evanjelium nie je detektívka. Evanjelium odpovedá na inú otázku, na tú Ježišovu: Bože môj, prečo si ma opustil? Na čo to bolo dobré, aký to má zmysel, čo sa stalo včera? Židovská tradícia veľmi často na otázku odpovedá otázkou. Ženy, ktoré prichádzajú k hrobu s otázkou, dostanú otázku: prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Táto udalosť

dáva otázku aj nám, či sme Ježiša nezatriedili medzi veľkých činiteľov - síce osobnosti, ale dávno mŕtve. Nenechávajme ho v hrobe minulosti. Život je pre Ježiša viac ako biologická existencia, život znamená prítomnosť. Prítomnosť znamená byť pri tom. A všetky veľkonočné príbehy budú o tom, ako je Ježiš prítomný v živote všetkých svojich učeníkov. Sme svedkami jeho vzkriesenia, hovorí apoštol. Nie síce očiti

svedkovia. Ale hlavným svedkom toho, že Ježiš žije je naša živá viera.

Nech slávne Kristovo vzkriesenie, naše tmy vo svetlo premení. Pozvime svetlo vzkrieseného Krista do svojho života do tmy nášho vnútra, do všetkého, čo je vyprahnuté. Lebo len on môže dať novú silu do nášho života.

text: Miloš Labaš

Karneval na ľade potešil všetky detičky

Deti sa vyšantili na ľade. V sobotu 29.1. 2022 sme sa v Stankovčanoch rozhodli trochu sa zabaviť v týchto ťažkých časoch a pripravili sme detský Karneval na ľade.

Na klzisku, ktoré pomohli pripraviť ochotní a ústretoví ľudia z obce sa zišli deti v maskách od výmyslu sveta, kreatívna nemala hraníc. A tak sa

korčuľovalo, tancovalo, ale aj súťažilo, k radosti detí ale aj ich rodičov. Odmenené boli tri krásne masky, všetky deti dostali sladké odmeny. A nám ostatným boli odmenou červené, vystýpané líca detí a ich úsmev na tvári.

text: Slávka Belková

